Interreg
Danube Transnational Programme

DANUBE REGION strategy

EUROPEAN UNION

Image(s) used under license from Shutterstock.com

AZ EU DUNA-RÉGIÓ STRATÉGIÁJA

a látható együttműködés

„Az EDRS keretében kidolgozott számos kezdeményezés és projekt jelentősen befolyásolja az uniós politikákat vagy valamely ágazati politikából származik és azt ülteti át a gyakorlatba, ideértve a kulcsfontosságú uniós szakpolitikákat is a közlekedés, az energia és a környezetvédelem területén. A projektek és a szakpolitikák közötti kapcsolat rendkívül fontos, mivel a szakpolitikákat konkrét projekt eredményekkel kell táplálni, ugyanakkor ezek teremtik meg a sikeres projektek és közös kezdeményezések feltételeit. Számos példát említhetünk erre vonatkozóan."

Kivonat A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az EU makroregionális stratégiáinak végrehajtásáról (2019) szóló dokumentumot kísérő BIZOTTSÁG SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM–ából

Photo credit: Danube Transnational Programme

Photo credit: Danube Transnational Programme

Image(s) used under license from Shutterstock.com

Tartalomjegyzék

EDRS: makroregionális stratégia a Duna régió fejlesztésére és védelmére 8

Danube Strategy Point (Duna Stratégia Pont) – a Duna régió titkársága 9

A RÉGIÓ ÖSSZEKAPCSOLÁSA – okosan és fenntarthatóan 10

Mobilitás és multimodalitás a belvízi utakon 12

Daphne: Dunai kikötő hálózat 13

Vasúti, közúti és légi szállítás a régióban 15

Okos megoldások az alacsony szén-dioxid-kibocsátású mobilitási szakpolitikákhoz az európai városokban 16

Fenntartható energia 18

Megújuló zöld energiaforrások 19

A kultúra és az idegenforgalom összekapcsolja az embereket 21

Duna kulturális klaszter – A kulturális együttműködés támogatása a Duna-menti országokban 22

A KÖRNYEZET VÉDELME – tiszta és zöld 24

Tiszta vizek 26

Együttműködés a vízgyűjtő-gazdálkodás területén 27

Környezeti kockázatok 29

Szakemberek által szakembereknek kidolgozott újítások az árvízelhárítás terén 30

A biodiverzitás és az élőhelyek megőrzése 32

Életet a dunai tokhalnak 33

JÓLÉT MEGTEREMTÉSE – okos, innovatív és befogadó módon 35

Tudásalapú társadalom 37

Kiválóság a kutatásban-, a társadalmi és technológiai innovációs projektmenedzsmentben (Excellence-In-ReSTI) 38

Versenyképesség és klaszterfejlesztés 40

Nők az üzleti életben 41

Az emberi erőforrásba és képességekbe való befektetés 43

Mindenki számára tisztességes munkakörülmények 44

A RÉGIÓ MEGERŐSÍTÉSE – hatékonyság, megbízhatóság és biztonság 46

Intézményi kapacitások és együttműködés 48

A határokon átnyúló együttműködés modelljei 49

Biztonságosabb régió 51

A szervezett bűnözés elleni küzdelem a kábítószer-kereskedelem területén 52

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

EDRS: makroregionális stratégia a Duna régió fejlesztésére és védelmére

Az EU Duna Régió Stratégiáját (EDRS) úgy alakították ki, hogy azokkal a közös kihívásokkal foglalkozzon, amelyekkel a tagállamok és a velük azonos földrajzi térségben elhelyezkedő harmadik országok szembesülnek, amely államok ily módon egy erősebb együttműködés előnyeiben részesülnek, hozzájárulva a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megvalósításához. A stratégia által tárgyalt kérdések, transznacionális és stratégiai jellegük miatt, nem kezelhetőek kizárólag nemzeti szinten. A stratégia olyan szinergiákat hoz létre, amelyek megkönnyítik az összes érdekelt fél együttműködését a meglévő erőforrások hatékonyabb felhasználása érdekében.

Az EDRS kilenc EU-tagállamot (Ausztria, Bulgária, Cseh Köztársaság, Horvátország, Magyarország, Németország, Románia, Szlovák Köztársaság és Szlovénia) és öt EU-n kívüli országot (Bosznia-Hercegovina, Moldovai Köztársaság, Montenegró, Szerbia és Ukrajna) foglal magába, a makrorégió 115 millió lakosnak nyújt otthont.

A stratégia négy fő tematikus területet taglal (kapcsolódás, környezetvédelem, a jólét és biztonság megteremtése); ezek tematikus prioritási területek formájában jelennek meg, amelyeket az EDRS-országok kijelölt intézményei közösen irányítanak a prioritási területek koordinátorai által.

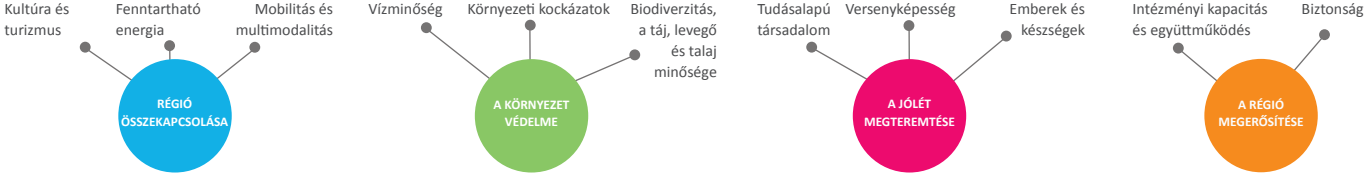

Danube Strategy Point (Duna Stratégia Pont) – a Duna régió titkársága

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Az EDRS sikeres módszernek bizonyult a Duna régió integrációjának és összehangolt fejlesztésének javítására.

A Danube Strategy Point (DSP) a stratégiában részt vevő összes érdekelt felet támogató szervezet, amely ösztönzi az érdekelt felek és más szereplők (finanszírozók, civil társadalom, helyi/regionális/nemzeti hatóságok) közötti együttműködést, a lehető legtöbb ember számára teszi láthatóvá a stratégiát és dokumentálja annak hozzáadott értékét az országok és emberek számára.

A DSP – a nemzeti koordinátorokkal (NK), a prioritási területek koordinátoraival (PTK), az EDRS elnökségével és az Európai Bizottsággal szorosan együttműködve – ösztönzi az EDRS elbírálási és nyomon követési folyamatát, támogatja a stratégia végrehajtását és eszközöket biztosít az érdekelt feleknek a kapacitás bővítésére.

2018 őszétől a DSP közös osztrák – román projektként működik (bécsi és bukaresti irodákkal), az Interreg Duna Transznacionális Program (DTP) finanszírozásával.

További részletek:

A RÉGIÓ ÖSSZEKAPCSOLÁSA
okosan és fenntarthatóan

Image(s) used under license from Shutterstock.com

Az EDRS a fenntartható, befogadó és intelligens növekedéshez való hozzájárulást célozza meg a közlekedés, az energia, a kultúra és az idegenforgalom területén végrehajtott intézkedések révén, a régió általános összekapcsolásának javítására összpontosítva.

A Duna-régió országainak közös erőfeszítései jelentős előrelépésekhez vezettek az infrastrukturális munkák összehangolása, a közlekedési és energiarendszerek üzemeltetése, a zöld energiával kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréje, valamint a Duna-menti kultúra és turizmus előmozdítása terén. Az intézkedések hatékony, összehangolt tervezése, finanszírozása és végrehajtása jelentős lépések megvalósításához járult hozzá a térségben beazonosított legfőbb nehézségek leküzdése érdekében.

A következő szakaszban bemutatjuk az összekapcsolódással foglalkozó projekteket és kezdeményezéseket, amelyek ezekkel a kihívásokkal foglalkoznak és amelyek eredményei hozzájárulnak a régió összekapcsolódásának fenntartható és hatékony javításához.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Mobilitás és multimodalitás a belvízi utakon

Nagyszabású célkitűzések alapján az 1A prioritási terület – Belvízi mobilitás, figyelembe véve a Duna és hajózható mellékfolyói minden egyes szakaszának sajátosságait, a folyami teherfuvarozás fokozására, a hajózhatóság javítására, illetve a hatékony vízi infrastruktúra-irányítás létrehozására összpontosított.

Az 1A prioritási terület a következőkre összpontosít:

- hatékony multimodális terminálok fejlesztése a Duna és hajózható mellékfolyói kikötőiben a belvízi utak és a vasúti és közúti közlekedés összekapcsolása érdekében,
- összehangolt folyami információs szolgáltatások (RIS) végrehajtása a vonatkozó adatok nemzetközi cseréjének elősegítése érdekében,
- a belvízi hajózásban képzett személyzet hiányának megoldása,
- az oktatási szabványok harmonizálása a belvízi hajózás területén.

Mindezen kihívások kezelése érdekében az 1A prioritási terület mozgósítja és összehozza az érintett feleket, figyelemmel kíséri a releváns szakpolitikai fejleményeket, ajánlásokat fogalmaz meg szakpolitikákkal kapcsolatosan és elősegíti a projektfejlesztést.

Az 1A prioritási terület szorosan együttműködik a 11. prioritási területtel – Biztonság – a dunai hajózás adminisztratív akadályainak csökkentése érdekében, a 6. prioritási területtel – Biodiverzitás, a táj, a levegő és a talaj minőségének megőrzése, a „Közös nyilatkozat a belvízi hajózásról és a környezeti fenntarthatóságról a Duna vízgyűjtőjében” célkitűzéseinek megvalósítása érdekében, valamint az 1B prioritási területtel a kikötők hátországgal való jobb összeköttetésének megvalósítása érdekében.

További részletek:

Daphne: Dunai kikötő hálózat

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

A dunai vízi szállításhoz korszerű infrastruktúrára van szükség, amely versenyképesebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasághoz vezet a régióban. Annak ellenére, hogy a Duna mentén 70 kikötő működik, ezek közül csak néhány rendelkezik olyan szintű infrastruktúrával, létesítményekkel és technológiákkal, amelyek magas színvonalú szállítási és logisztikai szolgáltatásokat nyújtanak, a környezetre gyakorolt alacsony negatív hatás mellett.

A kikötőket más fő közlekedési módokkal (közút és vasút) összekötő rossz hozzáférési infrastruktúra, valamint az elavult kikötői infrastruktúra és felépítmények, elavult felszerelések és a vízi utak karbantartásának elégtelensége jelentik a legnagyobb akadályokat. Minden strukturális és bürokratikus hiányosság csekély rakománymennyiséget és csökkentett szolgáltatási minőséget eredményez. A régióban vonatkozó eltérő jogi szabályozások a tulajdonosi és igazgatási modellek sokféleségéhez vezetnek, ami miatt a magánbefektetések és a magas színvonalú szolgáltatások nyújtása ritka és nehéz.

A DAPhNE – Dunai kikötő hálózat az első projekt, amely olyan témák elemzésének segítségével, mint a kikötői jogszabályok és finanszírozás, a kikötői adminisztráció és irányítás, a kikötők fejlesztése és stratégiája, valamint a kikötő hálózat kialakítása, a dunai kikötők teljesítményének javítására összpontosít azzal a céllal, hogy azok jelentős gazdasági központokká váljanak.

A DAPhNE integrált megközelítést javasolt és harmonizált megoldásokat határozott meg a különbségek kiküszöbölése és a dunai kikötők azon potenciáljának kiaknázása érdekében, hogy azok korszerű, költséghatékony logisztikai csomópontokká és regionális fejlesztési központokká váljanak.

A fő hangsúly olyan jogi keretekkel kapcsolatos ajánlások kidolgozásán volt, amelyek megkönnyítik a kikötői infrastruktúra és felépítmény megvalósítását, és elősegítik a kikötők környezetbarát, multimodális csomópontként való teljes kiaknázását. A projekt által javasolt egyik innovatív megoldás a dunai kikötők környezetvédelmi teljesítményének javítására és egy jövőbeni „zöld kikötői szakpolitika" elkészítésére vonatkozik.

Három dunai kikötőben (Enns – Ausztria, Pozsony – Szlovákia és Újvidék és Smederevo – Szerbia) kidolgozták és megvalósították a kikötői informatikai rendszer kísérleti alkalmazását. Ez az innovatív rendszer egységesített adatgyűjtés révén, a szállítási és logisztikai láncok összekapcsolásával optimalizálja a kikötői és logisztikai folyamatokat, illetve lehetővé teszi az intelligens és biztonságos információcserét a kikötői közösség tagjai között.

Egy cselekvési terv által támogatott Transznacionális Dunai Kikötő Fejlesztési Stratégiát dolgoztak ki, amely az egész régióban megkönnyíti az átmenet folyamatát. A régió minden szereplője számára nyitott „Dunai Kikötő Hálózat" létrehozása új lehetőségeket kínált a közös kihívásokra szabott megoldások megvalósítására.

A projektet az INTERREG Duna Transznacionális Program **finanszírozza**

Partnerek: Ausztriából, Bulgáriából, Horvátországból, Magyarországról, Romániából, Szerbiából, Szlovákiából, Moldovából, Ukrajnából

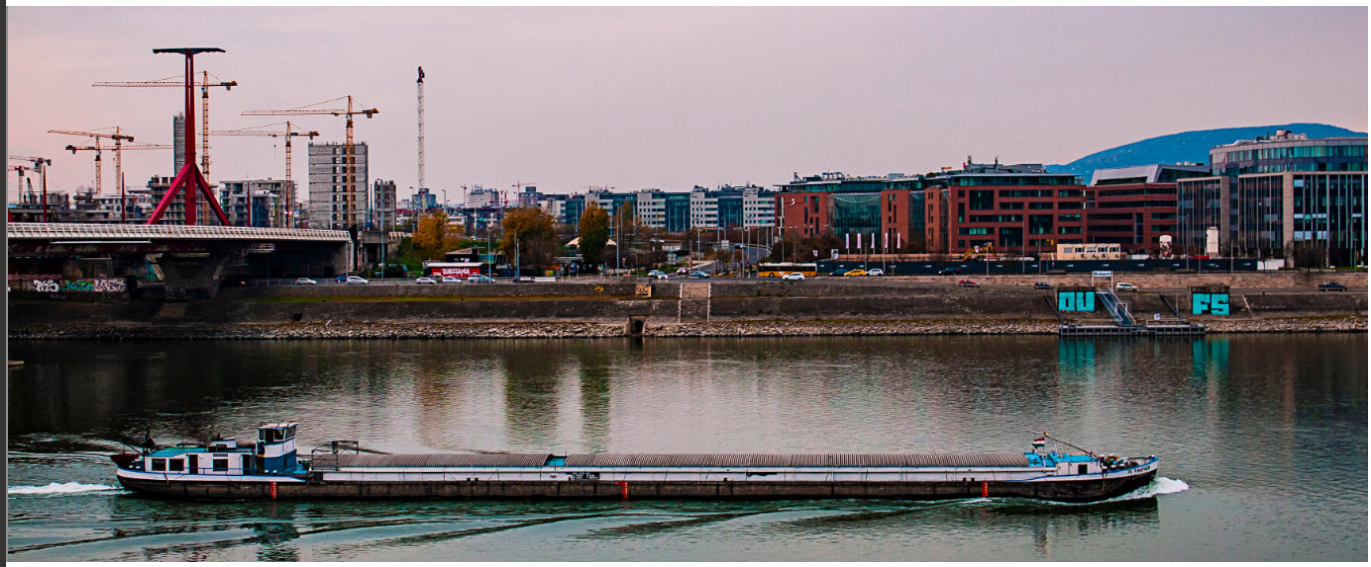

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

További részletek:

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Vasúti, közúti és légi szállítás a régióban

A Duna régió gazdasági növekedésének előmozdításában kulcsfontosságú a közlekedési infrastruktúra fejlesztése. Az 1B. prioritási terület – Vasúti – Közúti – Légi mobilitás a közúti, vasúti és légi közlekedési mobilitással és multimodalitással foglalkozik, és támogatja a környezetvédelem és a hatékonyság szempontjából jobb és intelligensebb kapcsolatokat.

A Duna régió mobilitási infrastruktúráját javítani kell az úgynevezett TEN-T prioritási projektek, a Vasúti teherfuvarozási folyosók és a regionális légi összeköttetésekbe történő beruházások végrehajtása révén.

Intézkedéseket tettek az alábbiak érdekében:

- légiforgalmi érdekeltek közötti együttműködés fokozása,
- a fenntartható nagyvárosi közlekedési rendszerek fejlesztésének biztosítása,
- a regionális és helyi határokon átnyúló infrastruktúra javítása,
- a vidéki területekhez való hozzáférés biztosítása,
- a multimodális közlekedési csomópont-tervezés további fejlesztése,
- különösen a városi régiókban, intelligens közlekedési rendszerek fejlesztése környezetbarát technológiák alkalmazásával.

További részletek:

Okos megoldások az alacsony szén-dioxid-kibocsátású mobilitási szakpolitikákhoz az európai városokban

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

A makrostratégiák a régiókon átnyúló projektek tervezésében és végrehajtásában bizonyítják jelentőségüket. A városi szennyezésnek az érintett országok határain túl is van negatív hatása. A városi közlekedés körülményeinek javítása az egyik olyan kihívás, amelyre az európai városoknak megoldást kell találniuk. Annak ellenére, hogy az európai városi közlekedésben már léteznek korlátozó szabályok, különösen a városközpontokban, sürgősen új funkcionális megoldásokat kell keresni a városok területén.

A SOLEZ (solutions for low emission zones – alacsony kibocsátású övezetekre vonatkozó megoldások) innovatív megközelítést javasol: nyolc városban ösztönözték a helyi közigazgatás, a lakosok, a turisták és a magántulajdonban levő szállító vállalkozások közötti párbeszédet az alacsony szén-dioxid-kibocsátású mobilitási intézkedések – okos szolgáltatások és termékek – azonosítása és fejlesztése érdekében, a városi közlekedés minőségének javítása céljából. Így azáltal, hogy felhívta a figyelmet a közös városi mobilitási problémákra, a SOLEZ teret teremtett az érdekeltek számára az alacsony szén-dioxid-kibocsátású városi mobilitási stratégia és a kapcsolódó cselekvési tervek közös kidolgozásához.

Különböző kísérleti intézkedéseket hajtottak végre:

- okos parkolási megoldások Brnóban (CZ), Gdańskban (PL), Zsolnán (Sk), Vicenzában (IT) és Dubrovnikban (HR),

- hozzáadott értéket képviselő szolgáltatások Torinóban (IT), Grazban (AT), Gdańskban (PL), Vicenzában (IT), Sárváron (HU),

- a városi autóbusz-közlekedés villamosításának megtervezése Dubrovnikban (HR) és Zsolnán (SK).

Brnóban (CZ) például megvalósítottak egy, a városi parkolási problémák megoldására irányuló kísérleti tevékenységet. Mivel a buszvonalak nem elégségesek a Brno felé tartó ingázók számára, az emberek autóikat a város közelében lévő vasútállomásokon parkolják. Bár Brno funkcionális városi térségében léteztek parkolóhelyek, szisztematikus megközelítésre és a Park&Ride megoldás szabványosítására volt szükség. Kifejlesztettek egy szoftver eszközt a forgalom mennyiségi érzékelésére annak érdekében, hogy biztosítsák a forgalom-érzékelők és a parkolási kihasználtság kalibrációs érzékelői által szolgáltatott adatok összekapcsolását. Ez az eszköz a parkolási kihasználtsággal kapcsolatos információkat nyújt és segíti az ingázókat az autóval és a vonattal történő utazási idő összehasonlításában, illetve a legjobb megoldás választásában.

A SOLEZ hozzájárul a fenntartható nagyvárosi közlekedési rendszerek és a mobilitás biztosításához. Intelligens közlekedési rendszereket dolgoz ki környezetbarát technológiák felhasználásával, összhangban a 10. prioritási terület – Városi platformok a Duna régióban keretében javasolt operatív modellekkel.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

A projektet az INTERREG Közép-Európa program **finanszírozta**

Partnerek: Ausztriából, a Cseh Köztársaságból, Horvátországból, Lengyelországból, Magyarországról, Olaszországból, Szlovákiából

További részletek:

Image(s): Danube Transnational Programme_DARLINGe

Fenntartható energia

Fenntartható jövőt kell létrehoznunk a következő nemzedékek számára. A nagy technológiai fejlődés korszakában élünk, amely ugyanakkor nagy erőforrásokat igényel. A civilizációk fejlődnek, az életkörülmények javulnak, de milyen áron?

Az általunk felhasznált energia nagy része fosszilis tüzelőanyagokból származik és súlyosan szennyezi régiónkat. Ezt a lehető legnagyobb mértékben csökkenteni kell a Duna régióban is a fenntartható energia felhasználásának ösztönzésével.

A 2. prioritási terület – Fenntartható energia három irányból közelíti meg a kérdést:

- biztosítja a regionális energiapolitikák összehangolását az integrált energiapiac teljes potenciáljának kiaknázása érdekében,
- elősegíti az EU-n kívüli országok energiapiacának integrációját és támogatja őket az EU energiaügyi közösségi vívmányainak végrehajtásában,
- támogatja az újító technológiai fejlesztéseket a régió energiahatékonyságának növelése és a megújuló energiaforrások felhasználásának fokozása céljából.

További részletek:

Megújuló zöld energiaforrások

Photo credit: Danube Transnational Programme, the DARLINGe project

Az éghajlatváltozás és az energiaellátás kezelése globális kihívások. Ezért az országoknak olyan megújuló erőforrások felé kell fordulniuk, mint például a szél, a víz, a napfény és a hő, a növényekben lévő szénhidrátok vagy a geotermikus vizek, amelyek kielégíthetik energia szükségletünket.

A Duna régióban a szennyezés egyik oka a fosszilis tüzelőanyagok nagymértékű használata a fűtési ágazatban, amely ezzel a fő energiafogyasztóvá válik: a háztartások fűtése és melegvíz-ellátása önmagában az Európa végső össz-energiafelhasználásának közel 80%-át teszi ki. Az EDRS országai főleg fosszilis tüzelőanyagokat (gáz, szén) használnak fűtésre. A fosszilis tüzelőanyagok égetésének közvetlen hatása van az emberi egészségre. Ez jelentősen hozzájárul az üvegházhatású gázok kibocsátásához, ami tovább fokozza az éghajlatváltozás kedvezőtlen irányú fejlődését, és ezen országok energiabiztonságát sebezhetővé és az importált erőforrások rendelkezésre állásától függővé teszi.

A Duna régió gazdag termálvizekben, ami egy megújuló alternatív energiaforrás. Széles körben elérhető, mivel a föld alatti hő globális. Minimális költséggel járó energiaforrásként állandó energia-ellátást biztosít időjárási körülményektől függetlenül, kiszámítható hozammal és hatalmas, kiaknázatlan potenciállal rendelkezik, ugyanakkor a gazdasági fellendülést is elősegítheti.

A DARLINGe (Danube Region Leading Geothermal Energy/Duna régió – vezető a geotermikus energia terén) projektet úgy fejlesztették ki, hogy kiegyensúlyozottabbá tegye az energiaforrás-szerkezetet azáltal, hogy fokozza a geotermikus energia fenntartható és energiahatékony

felhasználását a fűtési ágazatban. A DARLINGe legfontosabb eredménye egy közös transznacionális stratégia kidolgozása a geotermikus energia fűtésre és hűtésre való felhasználására a Duna régióban. Tekintettel arra, hogy uniós szinten nincs ilyen stratégia, a Duna-régió transznacionális geotermikus stratégiája jelentős lépés a térség alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasággá történő átalakulása felé.

A projekt a megújuló fűtési technológiák alkalmazását célozza. Ily módon a geotermikus fűtési rendszerek csökkenthetik a fosszilis tüzelőanyagok felhasználását, mivel valós lehetőséget kínálnak a fűtési ágazat szén-dioxid lábnyomának csökkentésére.

A DARLINGe csapata feltérképezte a gazdag mélységi geotermikus energiaforrásokat és a hőigényt, amelyet ezek a források kielégíthetnek a Duna régió közép- és délkeleti részén, magában foglalva Dél-Magyarországot, Északkelet-Szlovéniát, Horvátország északi részét, Bosznia-Hercegovina északi részeit, Szerbia északi részét és Románia nyugati részét – összesen mintegy 95.000 km^2-t.

Tudományos alapú megoldásokat és irányítási eszközöket bocsátottak a helyi, regionális és nemzeti döntéshozók rendelkezésére a felelősségteljes környezetkezelés megvalósítása érdekében.

A projektet az INTERREG Duna Nemzetközi Program **finanszírozta**

Partnerek: Bosznia-Hercegovinából, Horvátországból, Magyarországról, Romániából, Szerbiából, Szlovéniából

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

További részletek:

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

A kultúra és az idegenforgalom összekapcsolja az embereket

Mivel a Duna régió a történelem, kultúrák, etnikai hovatartozások, vallások, társadalmak és államok sokrétű örökségét kínálja, a 3. prioritási terület – Kultúra, idegenforgalom és az emberek közötti közvetlen kapcsolatok azonosítja azokat a kötelékeket, amelyek a további együttműködést előmozdíthatják.

Az olyan témák, mint például az idegenforgalom fejlesztése, a kulturális örökség és a kultúrák közötti párbeszéd, általában összefüggenek egymással és az EDRS által alkalmazott integrált megközelítés pozitív hatással van rájuk. Következésképpen e tematikus terület célja a kultúra és a régió kulturális örökségének megőrzése és előmozdítása a Duna régióban.

Így a tervezett tevékenységek a kulturális értékek és a természeti örökség fenntartható megőrzésének biztosítását célozzák meg releváns kulturális klaszterek, múzeumok hálózatának, értelmezési és információs központoknak a fejlesztésével, a kortárs művészet területén történő csere és hálózatépítés előmozdításával, valamint a Duna régió kulturális identitásáról szóló „Kék könyv” létrehozásával.

Ami az idegenforgalmi célokat illeti, az intézkedések célja a Duna régió európai márkává történő fejlesztése, a turizmusra vonatkozó harmonizált monitoring rendszer megvalósításának támogatása, új, a Duna-régióra vonatkozó kulturális útvonalak fejlesztése és a régióban meglévő kulturális útvonalak támogatása, valamint környezetbarát turisztikai termékek fejlesztése a Duna régióban.

További részletek:

Duna kulturális klaszter – A kulturális együttműködés támogatása a Duna-menti országokban

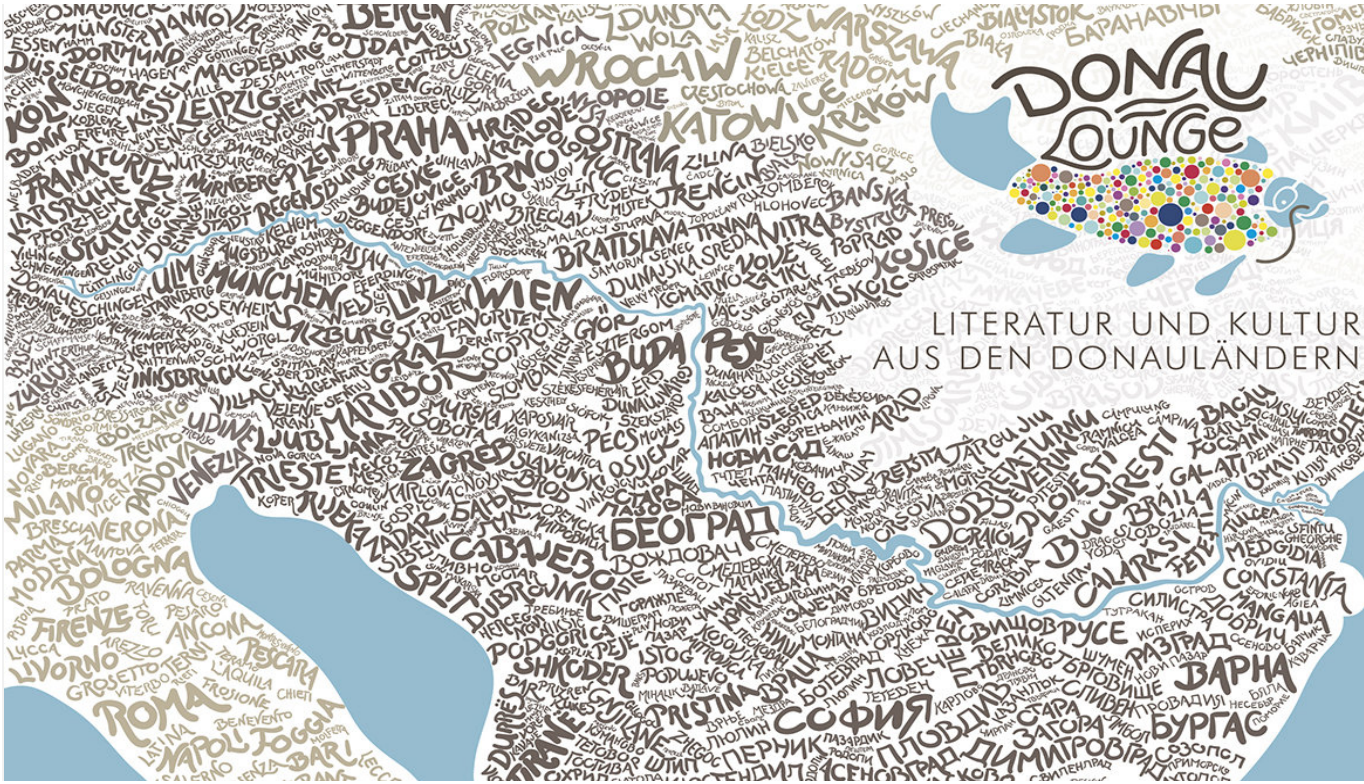

Photo credit: https://www.danubeculturalcluster.eu

A Duna régió rendkívül változatos kulturális örökséget kínál. A makroregionális stratégia koncepciója akkor bizonyíthatja jelentőségét, amikor megvalósul az összes érintett ország erejének egyesítése és együttműködése.

A Duna Kulturális Klaszter Szövetség (Danube Cultural Cluster Association – DCCA) – a közös erőfeszítések egy példája – a Duna-régió összes országának szól. A Bécsben 2012-ben alapított DCCA azzal a céllal jött létre, hogy képviselje a kortárs kulturális és kreatív projektek érdekeit és egy kommunikációs, promóciós és együttműködési platformot hozzon létre. Ebből a célból saját projekteket generál, amelyek a Dunát mint minőségi kulturális márkát erősítik.

Jelenleg a DCCA számos nemzetközi és kulturális eseményen és partnerségben vesz részt. 2019-ben a Duna Kulturális Klaszter 13 tagot szerzett, amelyek hat Duna-menti országot képviseltek. A tagok kölcsönösen támogatják egymás transznacionális tevékenységeit és projektjeit.

A klaszter a kevésbé ismert örökségi helyek és a kortárs művészi és digitális projektek népszerűsítését biztosítja. Ezenkívül hozzájárul a Duna-régió közös kulturális politikájának és stratégiájának kidolgozásához.

A DCCA társult partnerként vesz részt a „Duna Kulturális Platform – Kreatív terek a 21. században" projektben (amelyet az INTERREG Duna Nemzetközi Program finanszíroz). A CultPlatform21 jelentős mértékben járul hozzá a közös kulturális politika és stratégia kialakításához a Duna régióban. A projekt hidakat hoz létre a kevésbé ismert örökségi helyek és a kortárs művészeti és digitális projektek között és szorosan kapcsolódik a kulturális útvonalak kialakításához.

A DCCA legsikeresebb nemzetközi kezdeményezése a Donau Lounge, egy regionális, kortárs irodalmi és kulturális program. A projekt kidolgozásával egyidejűleg programot és saját bemutató standot hoztak létre a Duna-térség nemzetközi könyvvásárain való részvételre. A Donau Lounge 2012-ben indult és ezidáig összesen 15 alkalommal szerepelt Bécsben (AT), Marosvásárhelyen és Bukarestben (RO), Budapesten (HU) és Lvovban (UA). 2019 novemberében a Donau Lounge színpad és program 7. születésnapját ünnepelte a BUCH WIEN bécsi nemzetközi könyvvásáron. Az esemény során a Duna-régió 11 országának 35 szerzője és vendége mutatta be legfrissebb kiadványait és vett részt panelbeszélgetéseken és felolvasásokon.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Partnerek: Ausztriából, Bulgáriából, Magyarországról, Németországból, Szerbiából és Szlovákiából

További részletek:

A KÖRNYEZET VÉDELME
tiszta és zöld

Image(s) used under license from Shutterstock.com

A Duna-medencét összetett és mégis törékeny ökoszisztémák és élőhelyek jellemzik, amelyek minden emberi tevékenység alapját képezik. Az éghajlatváltozás kontextusában a természeti erőforrások fenntartható felhasználását és a környezet minőségének általános megőrzését a Duna régió fő kihívásainak tekintik, így az EDRS konkrét együttműködési tevékenységeket javasol a vízminőség helyreállítása és fenntartása, a környezeti kockázatok kezelése és a biodiverzitás, a táj, a levegő és a talaj minőségének megőrzése érdekében.

A Duna-régió különböző részeit képviselő érdekelt felek közös intézkedéseket dolgoztak ki a gyakran felbecsülhetetlen értékű, egymással összefüggő és egymástól függő ökoszisztémák széles skáláját alkotó természeti javak minőségének védelme és helyreállítása céljából.

Ugyanakkor integrált tevékenységeket terveztek meg azzal a céllal, hogy megelőzzék a természeti csapásokat és az ember által okozott katasztrófákat, felkészüljenek ilyen helyzetekre és kezeljék azokat.

A következő szakasz számos releváns kezdeményezést mutat be a természeti örökség megőrzése és a katasztrófákra való felkészültség növelése érdekében.

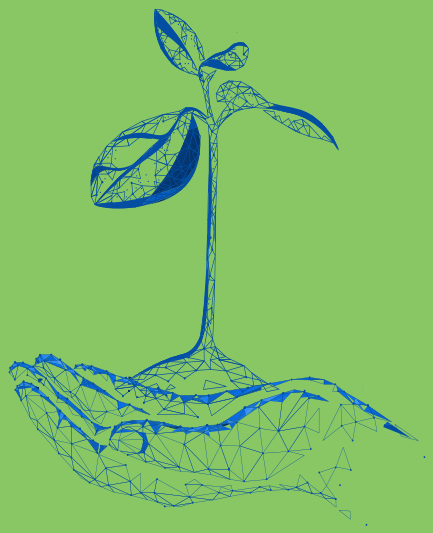

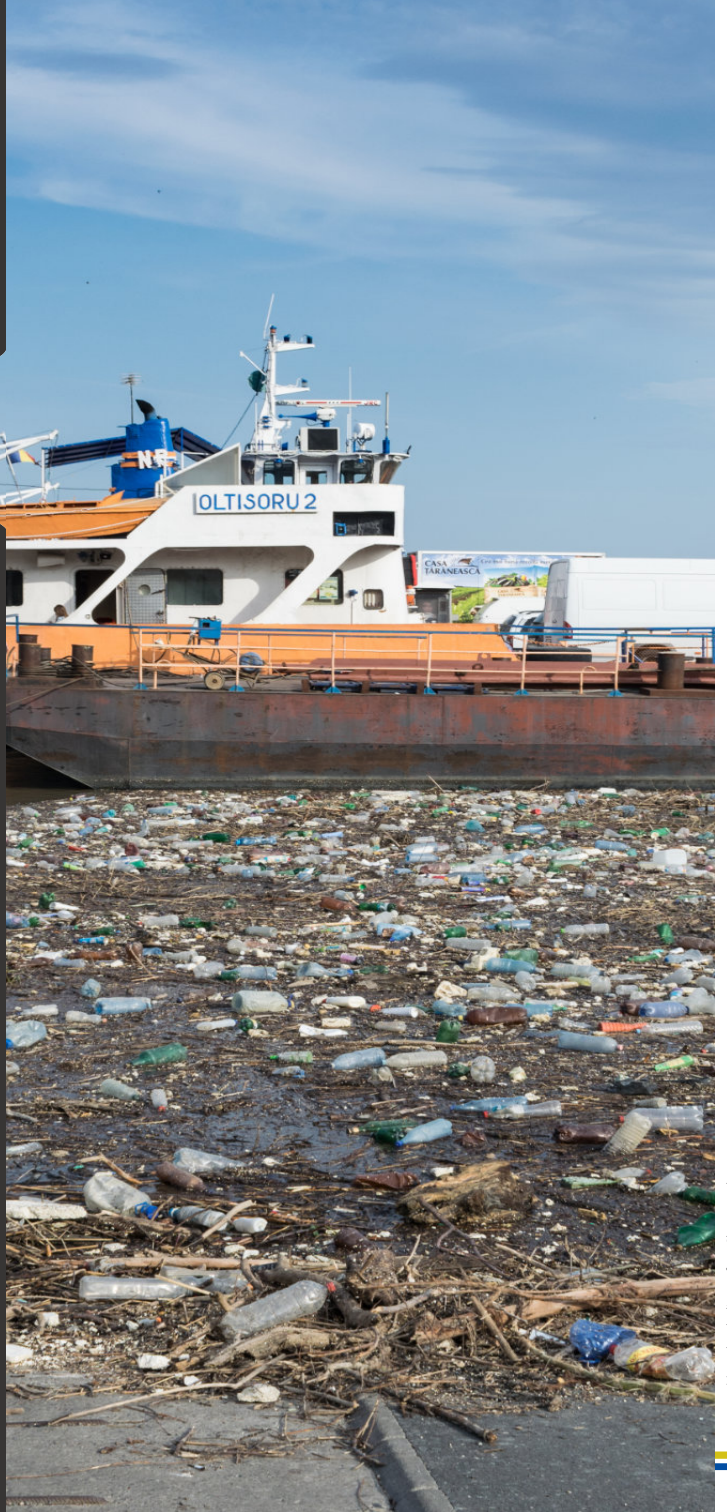

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Tiszta vizek

A 4. prioritási terület –Vízminőség fő célkitűzése a vizek minőségének helyreállítása és megőrzése, az ivóvízellátás biztonságával kapcsolatos tevékenységeket támogatja, illetve elősegíti az EU vízügyi keretirányelv (WFD) és a települési szennyvízkezelésről szóló irányelv (UWWTD) végrehajtását.

Ez a tematikus terület négy fő témát ölel fel:

- lépések a Duna vízgyűjtő-gazdálkodási tervében meghatározott irányítási célok elérése érdekében,
- a Duna tápanyagszintjének csökkentése annak érdekében, hogy a fekete-tengeri ökoszisztémák helyreálljanak az 1960-as állapothoz hasonló szintre,
- a Duna-delta elemzési jelentés elkészítése a Delta gazdálkodási terv teljesítése irányában tett lépésként,
- a dunai tokhalak életképes populációinak biztosítása.

Mindez hozzájárul a mezőgazdasági szennyezéssel, a mikroműanyagokkal, az elterjedőben levő anyagokkal – beleértve a vízben lévő gyógyszereket – és a veszélyes hulladékokkal foglalkozó intézkedések előmozdításához, valamint a részvízgyűjtő területén kifejtett tevékenységek megkönnyítéséhez, illetve a halak migrációjának javításához.

További részletek:

Együttműködés a vízgyűjtő-gazdálkodás területén

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

A víz környezetünk kulcsfontosságú eleme, ezért a meglévő vízkészletek fenntartható és felelősségteljes kezelése nemcsak lehetőség, hanem ránk háruló kötelesség is.

A Tisza vízgyűjtőjének kihívása az, hogy a területen jelentős számú a lakosság, akik közül sokan közvetlenül a folyó árterületén élnek. Ezek az emberek nemcsak élvezik a vízgyűjtő szépségét, hanem szembesülnek annak keménységével is: könyörtelen árvizekkel, a megnövekedett vízszint okozta súlyos belvizekkel, a vízszint tartós csökkenésével a száraz évszakban és súlyos szennyeződéssel.

A JOINTISZA projektet a Tisza vízgyűjtő területe vizei állapotának javítására fejlesztették ki, a vízgazdálkodásra és az árvízvédelemre összpontosítva. Az első lépés e cél felé a vízgyűjtő medence jellemzése volt, beleértve a víz állapotának felmérését és a jelentős vízgazdálkodási kérdésekkel kapcsolatos frissített információk beszerzését. Ezzel párhuzamosan elvégezték a vízigény és a talajvíz állapotának felmérését. Intézkedéseket javasoltak a vízmennyiség kiegyensúlyozott kezelésének fenntartására és a megfelelő vízállapot elérésére. A projekt biztosította az árvízkockázat-kezelési tervezés jobb beágyazódását is a vízgyűjtő-gazdálkodás (VG) tervezési folyamatába az integrált Tisza vízgyűjtő-gazdálkodási terven és a Tisza-árvízkockázat-kezelési terven alapuló stratégia kidolgozása által.

A probléma megközelítésének sikere a Tisza-menti országok együttműködésében rejlik. Ezek az államok egyesítették erőfeszítéseiket a megközelítések

harmonizálására és a közös fellépésre állampolgáraik érdekében. Mivel a JOINTISZA a Tisza-menti országok első ilyen jellegű együttműködése, ez további együttműködéshez vezethet a régióban más területeken is.

Egy részletes vízgyűjtő-gazdálkodási terv sürgősségi esetekben hozott intézkedések alapját képezheti, mivel a vízgazdálkodással kapcsolatos kérdésekkel egy közös útmutatásban foglalkozik a döntéshozók és szakértők számára és válaszokat ad kritikus helyzetekben.

Az árvízvédelem harmonizált intézkedéseit is kidolgozták annak érdekében, hogy javítsák az élet és az anyagi javak megmentését célzó tevékenységek sikerét. Gyakorlati tevékenységként a projekt csapata gátszakadást szimulált a Kraszna folyón, ami lehetőséget teremtett a résztvevő országok szakértőinek, hogy próbára tegyék magukat és módszereiket. A gyakorlat esettanulmány volt a gátszakadás határokon átnyúló hatásáról, és kimutatta, hogy a nagy pontosságú topográfiai és hidrológiai bemeneti adatok felhasználása vezethet a leginkább objektív eredményekhez.

A projektet az INTERREG Duna Nemzetközi Program **finanszírozta**

Partnerek Ausztriából, Magyarországról, Romániából, Szerbiából, Szlovákiából és Ukrajnából

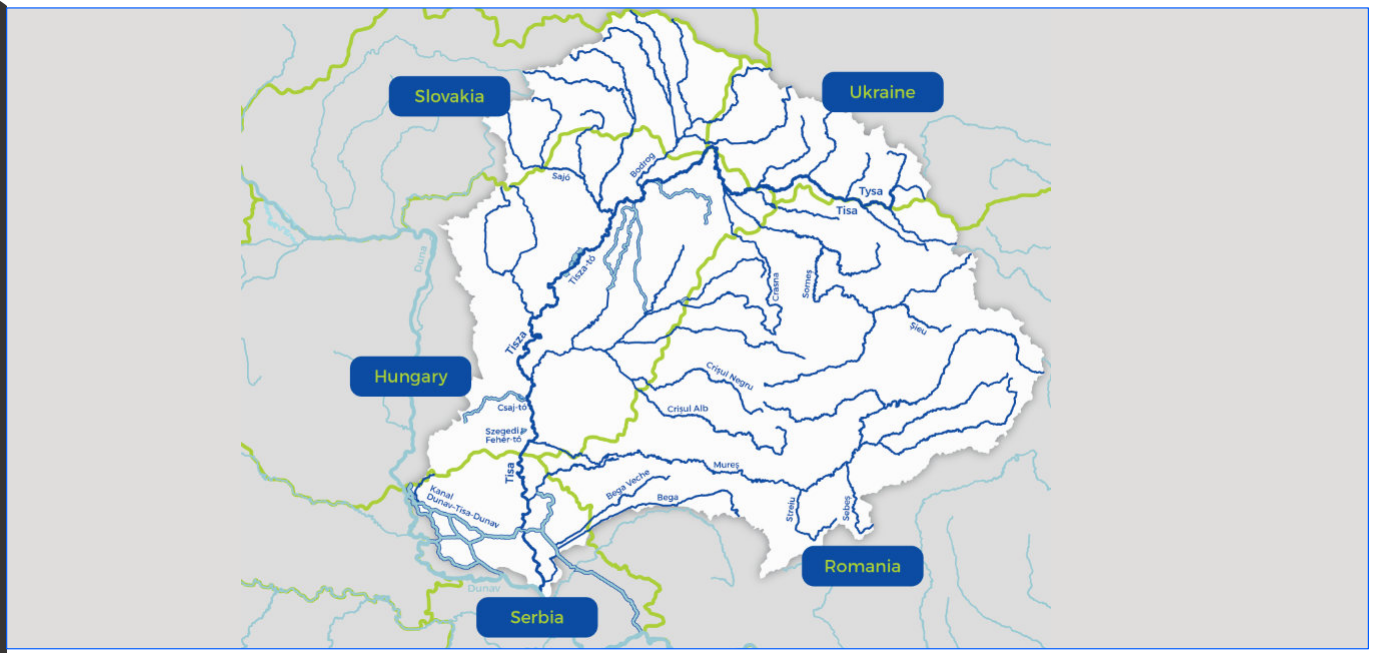

Photo credit: Danube Transnational Programme, the JOINTISZA project

További részletek:

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Környezeti kockázatok

Figyelembe véve a közelmúlt eseményeit és a Duna-régió árvízkockázatának előrejelzéseit, az éghajlatváltozás eredményeként több árvízre számíthatunk. Az 5. prioritási terület – Környezeti kockázatok kezelése a vízhiány, az aszály és az árvíz-kockázat kihívásaival foglalkozik.

A fő célkitűzés a vízhiány és az aszály kihívásaira való válasz, összhangban a Duna vízgyűjtő-gazdálkodási tervével, a Duna-medencét sújtó 2015. évi aszály hatásainak beszámolójával (elkészült 2016-ban), valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás területén folyamatban levő munkálatokkal. A Nemzetközi Duna-védelmi Bizottsággal (ICPDR) folytatott együttműködés platformot teremt e közös célok eléréséhez. Következésképpen az elmúlt években ez a tematikus terület hozzájárult az ICPDR éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási stratégiája 2018. évi frissítésének kidolgozásához. Támogatta továbbá az aszálykezelés és az éghajlatváltozással kapcsolatos területtervezés terén különböző projektek kidolgozását és végrehajtását, valamint tudományos eredményeket terjesztett az éghajlatváltozás regionális és helyi hatásának kutatáson alapuló előrejelzésére.

Az árvízkockázati események csökkenésének elérése érdekében az 5. prioritási terület folyamatos és fokozott támogatást nyújt a Duna árvízkockázat-kezelési tervének végrehajtására. Habár a hangsúly a magas vízállás esetein van, az aszály- és fagykockázat kezelését is potenciális veszélynek kell tekinteni. A Globális Víz Partnerséggel való együttműködés révén ez a prioritási terület az aszálykockázatra is összpontosít.

Ahol a megelőző intézkedések nem elég hatékonyak és katasztrófák következnek be, ez a tematikus terület támogatja a Duna-régió katasztrófakockázatainak felmérését és ösztönzi az ellenállóképesség, a katasztrófákra való felkészültség és katasztrófaelhárítás előmozdítását célzó intézkedéseket.

További részletek:

Szakemberek által szakembereknek kidolgozott újítások az árvízelhárítás terén

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Az árvizek, amelyek közül sok fordult elő 2002 és 2014 között, valódi kihívást jelentenek a Duna-medencében. 2010-ben az egyik legsúlyosabb árvíz elsősorban a medence középső és keleti részét sújtotta, 35 ember halálát, legalább 15.200 ember evakuálását és mintegy 2 milliárd euróra becsült anyagi kárt okozva. Az árvíz a Duna régióban önmagában kollektív veszélyt jelent. Éppen ezért a szakembereknek gyorsan alkalmazkodniuk kell ehhez a növekvő kockázathoz és lépést kell tartaniuk az egyre gyorsabban változó társadalommal.

A DAREnet projekt olyan, szakemberek által szakemberek számára kidolgozott árvízelhárítási innovációt javasol, amely az innovációs kapacitás fokozását célozza a polgári védelem területén, különös tekintettel a Duna régió országainak általános árvízállóságára. Így a DAREnet az árvíz-ellenálló képességgel foglalkozó szakemberekből álló strukturált együttműködési hálózatot fejlesztett ki a Duna régióban, amelyet az érdekeltek (politikai döntéshozók, tudósok, az ágazatban érdekelt szereplők) folyamatosan fejlődő multidiszciplináris közössége támogat.

A DAREnet Network and Community segíti az árvízkockázat megelőzése területén dolgozó szakembereket a kapcsolódó innovációs igények és lehetőségek azonosításában és a szükséges újító megoldások felé irányítja őket. Annak pontosabb értékelésével, hogy a kutatás és az innováció hogyan járulhat hozzá az árvízkezelés és az ellenálló-képesség erősítéséhez, a DAREnet előkészíti a talajt a hatékony innovációs politikák számára.

Ha kíváncsi, hogy ez a projekt hogyan működik, akkor képzeljük el a következő forgatókönyvet: erős esőzések által okozott földcsuszamlások. A csuszamló földtömeg

megfigyelésére szolgáló technológiák használata a projekt egy munkacsoportjának kutatási és innovációs témájává válik. A munkacsoport elemzése azt mutatja, hogy a szokásos lézer-alapú megfigyelő rendszerek megbízhatósága heves esőzések esetén korlátozott. Számos alternatívát vizsgálnak meg. Az értékelés azt mutatja, hogy a radaron alapuló megfigyelés tűnik a legígéretesebb megoldásnak még akkor is, ha további kutatást és fejlesztést igényel. Ez a DAREnet kutatási és innovációs ütemtervének prioritásává válik.

Az ütemterv ajánlása alapján három árvízkezelő szervezet, egy jelfeldolgozásra szakosodott kutatócsoport és egy radartechnikára szakosodott kkv egy kis csapatot hozott létre egy megbízható és megfizethető alkalmazás fejlesztésére irányuló kezdeményezés felvázolására. A kezdeményezés hozzáférhető, a DAREnet Online közösségi platform közli. Ez felkeltette más országok érdeklődését és számos más árvízkezelő szervezet csatlakozott a csapathoz. A kezdeményezés végső eredménye a DAREnet kutatási és innovációs kezdeményezések portfóliójának részévé válik.

Ezt a gyakorlati szakemberek számára készített, innovációs kezdeményezéseket tartalmazó portfóliót nemzeti, regionális és európai szinten kulcsfontosságú politikai és pénzügyi szereplők körében népszerűsítik annak érdekében, hogy jobban tudatosítsák az innovációnak a regionális árvízállóság erősítésében játszott kulcsfontosságú szerepét.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

A **projektet** Horizont 2020 kutatási és innovációs programja **finanszírozta**

Partnerek: Ausztriából, Bulgáriából, Horvátországból, Magyarországról, Németországból, Romániából, Szerbiából, Szlovákiából és Ukrajnából, ideértve a nemzetközi szervezeteket is – a Nemzetközi Duna-védelmi Bizottság (ICPDR), Szlovák Nemzetközi Biztonsági és Vészhelyzetkezelő Intézet (ISEM), releváns lengyelországi és belgiumi szervezetek részvételével

További részletek:

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

A biodiverzitás és az élőhelyek megőrzése

Az állat- és növényfajokat, valamint azok élőhelyét a Duna mentén számos antropogén tényező és kihívás érinti: a nem megfelelően kezelt szennyvízből származó szennyezés, mezőgazdasági műtrágyák, szennyezett területek és hulladékártalmatlanítás, valamint a talaj eróziója a szántóföldekről. Az ökoszisztémák széttöredezettsége, a földhasználat intenzívebbé válása és a városi terjeszkedés további problémákat vet fel a Duna régió természetvédelme szempontjából.

A természetes élőhelyek ezen tényezők miatti elvesztése nyomást gyakorol az állat- és növényvilágra és befolyásolja a környezeti egészség általános minőségét. A 6. prioritási terület – A biodiverzitás, a táj, valamint a levegő- és talajminőség megőrzése konkrét intézkedések révén foglalkozik ezekkel a kihívásokkal, a Duna régió ökológiai követelményeit makroregionális szempontból véve figyelembe.

Ebben az összefüggésben ez a tematikus terület a következőkre összpontosít:

- zöld infrastruktúra létrehozása és a leromlott ökoszisztémák helyreállítása,
- az invazív idegen fajok azonosítása
- a veszélyeztetett fajok, mint a tokhal és más őshonos halfajok védelme és támogatása.

További részletek:

Életet a dunai tokhalnak

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

A tokhal a világ legveszélyeztetettebb hala, a világon kevés természetes élőhely maradt, ahol ez a faj otthonra talál. A tokhal-állomány csökkenésének okai összetettek és az illegális halászattal, a vaskapui gátakkal és az ívási migrációs útvonalak elpusztításával, a homok- és a kavics kitermelés következtében az élőhelyek elvesztésével, valamint a folyón és a hajózható csatornákon árvízmegelőzés és/vagy a hajózhatóság céljából eszközölt mederrendezéssel vannak összefüggésben. A túlzott kiaknázás azonban messze a legfontosabb ok.

Az „Életet a dunai tokhalnak" projekt célja ennek a transznacionális kihívásnak a megoldása, amely makroregionális megközelítést igényel. A folyamatban lévő projekt a siker összes előfeltételével rendelkezik. A halászokkal, a bűnüldöző hatóságokkal és a kereskedőkkel folytatott együttműködés segítségével a Duna alsó folyásán és a Fekete-tenger északnyugati részén még mindig megtalálható tokhalfajok megmentésére összpontosít. Az összes célország aktív részvételével a sikeres projektpolitika megvalósítása néhány jelentős eredményt hozott, és továbbra is ilyen eredményeket fog felmutatni:

- A kecsege (a Dunában élő öt tokfaj egyike) Szerbiában egykor élt, de egyre ritkábban fordul elő. Éppen ezért Szerbiában a halászok által támogatott széles körű kampány nyomán kecsege-halászati tilalmat vezettek be. Most az összes tokfaj védett minden Alsó-Duna-menti országban. Az ukrán Duna-deltában a hálóval folytatott halászatot korlátozták a tokhalak véletlenszerű kifogásának elkerülése érdekében. Ukrajna vámszemélyzetét ki fogják képezni a tokhalhús vagy -kaviár illegális kivitelének és behozatalának megakadályozására.

- Romániában valamennyi érintett bűnüldöző hatóság minisztériumközi megállapodást írt alá, amely lehetővé teszi az ügynökségek szoros együttműködését a személyzet, a felszerelés és a pénzügyi források megosztása, az információcsere, a közös protokollok, a közös ellenőrzések, stb. révén.

2019 júniusában 25.000, Oroszországból származó fiatal tokhalat engedett szabadon a WWF. Ezidáig összesen 150 látogatást szerveztek tokhalak védelmében dolgozó személyek részére halászközösségekbe (25 faluba) minden célországban. A projekt elősegítette a halászok és a tudósok közötti közvetlen kapcsolatfelvételt is – Romániában, Bulgáriában és Ukrajnában számos, a tokhalak azonosítását célzó képzést és a tokhalszakértők látogatását szervezték meg halászközösségekbe. Bulgáriában 5 közösségben 26 halász részesült képzésben kutatási módszerekkel kapcsolatban, és néhányan többletjövedelem ellenében bekapcsolódtak tokhalmegfigyelési tevékenységekbe.

Létrehoztak egy munkacsoportot a tokhal mint a szerbiai turizmus helyi márkájának népszerűsítésére, illetve egy „Tokhalközpontot", állandó kiállítással a tokhal jelentőségéről. Három üzleti tervet is készítettek az ukrán rezidens üzletemberek érdekeinek megfelelően.

Az összes célországban folyamatban vannak piaci felmérések. Bizonyos esetekben az orvhalászott halat és kaviárt „titkos ügyfelek" azonosították. Ezen kutatások eredményeit meg fogják osztani az illetékes hatóságokkal az intézkedések meghozatala érdekében.

A **projektet** a 2014–2020 EU LIFE program **finanszírozta**

Partnerek: Ausztriából, Bulgáriából, Romániából, Szerbiából és Ukrajnából, köztük a romániai Duna-delta Bioszféra Rezervátum Hatósággal és a németországi IZW Leibniz Állatkert- és Vadon élő állatok Kutatóintézetével együtt

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

További részletek:

JÓLÉT MEGTEREMTÉSE
okos, innovatív és befogadó módon

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

A Duna régiót gyakran nevezték a legheterogénebb európai makrorégiónak. A régió országai között jelentős különbségek tapasztalhatóak az innováció, információs társadalom, versenyképesség, oktatás, munkaerőpiac és a marginalizált közösségek tekintetében. Éppen ezért a Duna régióban a jólét megteremtésére irányuló tematikus területek célja az együttműködés javítása a térségben a társadalmi és gazdasági keretfeltételek javítását célzó projektek közös kidolgozásával.

Az érdekelt felek hosszú távú, összehangolt tevékenységének hatására figyelemre méltó eredményeket értek el a kutatás és fejlesztés kiválóságának ösztönzésében, a tudásszolgáltatók közötti együttműködés javításában, az innováció és az üzleti vállalkozások közötti transznacionális együttműködés fellendítésében, az üzleti támogatás javításában, a munkaerő-potenciál kihasználásában és a szegénység elleni küzdelemben.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Tudásalapú társadalom

7. prioritási terület – Tudásalapú társadalom kialakítása támogatja az oktatást, a kutatást, valamint az információs és kommunikációs technológiát (IKT) a Duna régióban a hálózatépítő tevékenységek előmozdítása, valamint az együttműködés ösztönzése révén a kutatás és az innováció területén.

A kiemelt tevékenységek részeként ez a prioritási terület:

- Platformot kínál a Duna régióban az információk és tapasztalatok cseréjére és terjesztésére a kutatás és az innováció (K + I) területén,
- támogatja a Duna-menti országok részvételét az EU kutatási és innovációs programjaiban,
- a Duna régió mint intelligens, innovatív régió népszerűsítésére összpontosít,
- elősegíti a közös tevékenységeket az EDRS prioritási területein és a projektek közötti hasznosításra irányuló tevékenységeket.

E tematikus terület egyik legfontosabb eredménye a Duna Finanszírozási Koordinációs Hálózat (Danube Funding Coordination Network – DFCN) létrehozása, amely a Duna régióban meglévő finanszírozási programok és kezdeményezések összehangolása, valamint a potenciális projektpartnerek számára hozzáférhetővé tétele mellett elkötelezett hálózat. A DFCN emellett ösztönzi a Duna régió országainak közös felhívásait a határokon átnyúló multilaterális együttműködés előmozdítására.

További részletek:

Kiválóság a kutatásban-, a társadalmi és technológiai innovációs projektmenedzsmentben (Excellence-In-ReSTI)

Photo credit: Danube Transnational Programme, the EXCELLENCE-in-ReSTI project

Annak ellenére, hogy érdekes innovatív ötletekkel rendelkeznek, a Duna-régió magánszemélyeinek és szervezeteinek hiányoznak az EU kutatási és innovációs projektjeinek irányításához szükséges speciális készségei és ismeretei. Ezért jó projektötletek maradnak papíron és nem jutnak finanszírozáshoz. A probléma részét képezi a hálózatépítés hiánya a tudás szolgáltatói, a vállalatok és a politikai döntéshozók között.

A fentiekre tekintettel az EXCELLENCE-IN-ReSTI projekt vegyes tanulási-képzési programot kínál fiatal szakemberek és diplomások számára, akik tudást akarnak szerezni a kutatási projektmenedzsment, a társadalmi és technológiai innovációs projektek területén. A program célja az EU által finanszírozott projektek megvalósításának motiválása és ösztönzése a Duna régióban.

Az EXCELLENCE-IN-ReSTI létrehozta a ReSTI.academy nevű innovatív online képzési programot, amely öt tanulási modulon alapszik, ezek célja a tudásátadás a ReSTI menedzsment, vezetési készség és adminisztráció terén. A képzési program már sok fiatal szakembert vonzott és sok intézmény fejezte ki érdeklődését a programba való jelentkezés iránt. Egy egyéves kísérleti vegyes tanulási program indult 2018 októberében, amelyben a hallgatók és az oktatók együtt dolgoztak az öt modulos tanterv tesztelésén és fejlesztésén.

További fontos eredmény az EXCELLENCE-IN-ReSTI stratégia és ütemterv, amely a Duna régió tudományos, technológiai és innovációs projektjeinek irányításával kapcsolatos jelenlegi kihívások összefoglalóját tartalmazza. A dokumentum tükrözi a kutatásban és az innovációban részt vevő regionális és nemzeti döntéshozók és politikai döntéshozók véleményét.

Végül, az online EXCELLENCE-IN-ReSTI információs szolgálat (https://resti.academy/infodesk) szakértők és szakemberek ismereteit nyújtja az EU-finanszírozással kapcsolatos összes témában.

Photo credit: Danube Transnational Programme, the EXCELLENCE-in-ReSTI project

A projektet az INTERREG Duna Nemzetközi Program **finanszírozta**

Partnerek: Ausztriából, Bosznia-Hercegovinából, Bulgáriából, a Cseh Köztársaságból, Horvátországból, Magyarországról, Montenegróból, Szerbiából és Szlovéniából

További részletek:

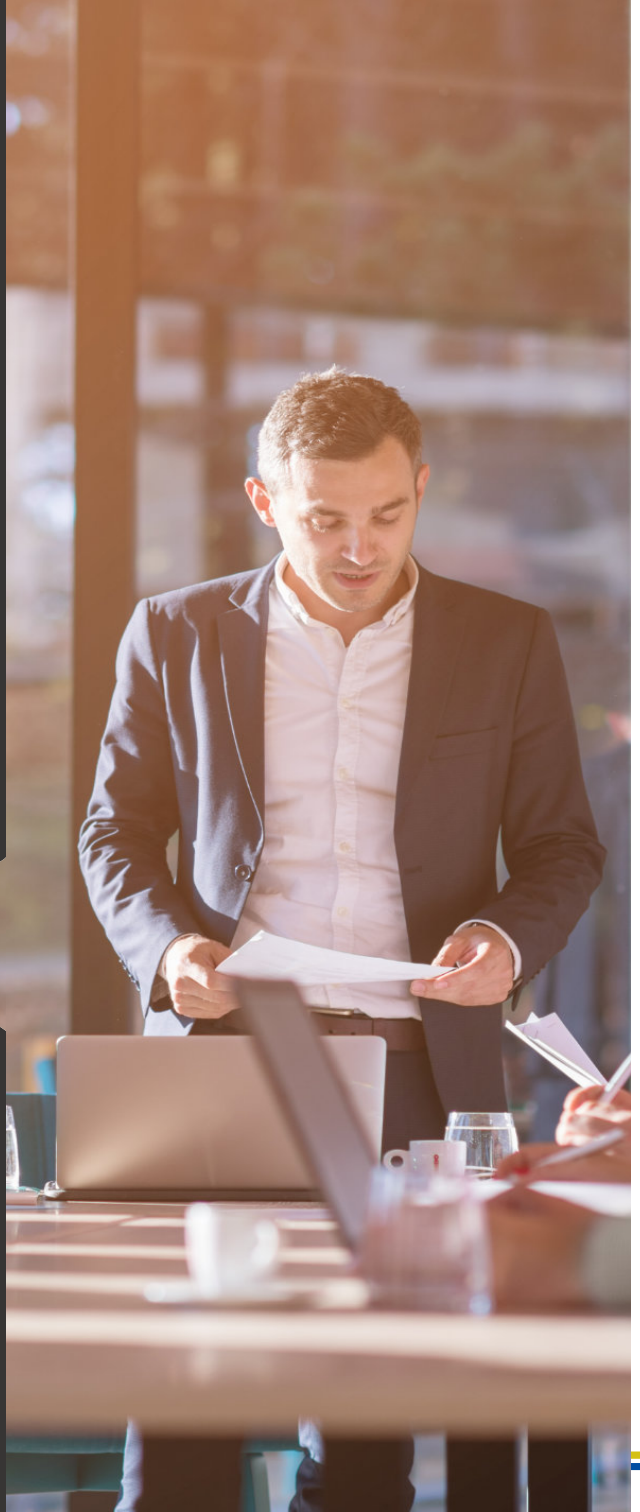

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Versenyképesség és klaszterfejlesztés

8. prioritási terület – A vállalkozások versenyképességének támogatása a vállalkozások versenyképességének elősegítésére szolgál a Duna régió országaiban, figyelembe véve az innováció intenzitásának különböző szintjeit a régióban. Ebben az összefüggésben kiemelkedő jelentőségű a transznacionális együttműködés és a vállalatok és az üzleti szférát támogató intézmények közötti hálózatépítés.

Ezért a tematikus terület támogatja az együttműködést és az ismeretek cseréjét a kis- és középvállalkozások (kkv-k), a tudományos élet és az állami szektor között a Duna régió kompetenciaterületein.

Csak néhány példát említve, a hangsúly az alábbiakon van:

- vállalkozások támogatása képzési és képesítési programok révén,
- a vidéki térségek versenyképességének javítása,
- a határokon átnyúló korlátok és akadályok megszüntetése a vállalkozások számára.

Ezt a tematikus területet az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag és annak prioritásai irányítják a vállalkozó szellem előmozdítása, a vállalkozások szabályozási terheinek csökkentése, a finanszírozáshoz való hozzáférés előmozdítása, valamint a piacokhoz való hozzáférés és az internalizálás elősegítése érdekében.

További részletek:

Nők az üzleti életben

Photo credit: Borut Jurišić

Korunk gazdaságában nem szabad alábecsülni a női vállalkozók hatását a gazdasági fejlődésre. A Duna régió fiatal női jelentős vállalkozási potenciállal rendelkeznek, mivel a régió lakosságának 52%-a nő, és ezek 30%-a egyéni vállalkozó. Saját vállalkozások indítása és fejlesztése során azonban sajátos kihívásokkal kell szembenézniük. A Duna régió fiatal nőinek csupán 10%-a van az üzleti fejlődés korai szakaszában, és csak 2%-uk alapít olyan vállalkozást, amely 42 hónapnál hosszabb ideig marad fenn. Ezenkívül a nemek közötti különbség a Duna-régió országaiban egyaránt látható az egyéni vállalkozásban és a vállalkozói életciklus minden szakaszában.

A NŐK AZ ÜZLETI ÉLETBEN projekt ezekkel a kihívásokkal foglalkozik, ösztönözve az üzleti ötletekkel rendelkező nőket a saját vállalkozásuk megalapítására és fejlesztésére. Azáltal, hogy meghatározzák igényeiket és akadályaikat, támogatják a fiatal nőket, hogy sikeres vállalkozóvá váljanak. Ebben az összefüggésben további fontos területek a nők vállalkozására és a vállalkozói kultúrára vonatkozó szakpolitikai intézkedések javítása.

A projekt a fejlesztés négy szakaszát követi: az első szakaszban megvizsgálták a fiatal nők vállalkozóvá válásának sajátos igényeit és azonosították a rendelkezésre álló transznacionális támogatási intézkedéseket.

A második szakaszban 6 transznacionális tanulási esemény során 6 országban azonosították a női vállalkozások bevált gyakorlatait annak érdekében, hogy képzési modelleket dolgozzanak ki a fiatal nők vállalkozásainak előmozdítására. Az események során bemutatott egyik sikertörténet egy fiatal nőt mutatott be, aki úgy döntött, hogy otthagyja a munkahelyét és saját, tök- és tökmagolaj-feldolgozó és -előállító vállalkozást indít. A bevált gyakorlatok további példáit láthatjuk a projekt honlapján.

A harmadik szakaszban feltárták az EU-politikák által nyújtott lehetséges támogatást és kidolgozták A fiatal nők vállalkozási támogatásának szakpolitikai menetrendjét.

Az utolsó szakaszban négy női vállalkozói központot hoznak létre és tesztelnek transznacionális kísérleti tevékenységek útján Bosznia-Hercegovinában, Bulgáriában, Magyarországon és Romániában a fiatal nők vállalkozásainak megfelelő előmozdítása és a nők készségeinek és tudásának fejlesztése érdekében. Ezenkívül együttműködési platform kerül fejlesztésre és létrehoznak egy Transznacionális fenntarthatósági stratégiát is.

A NŐK AZ ÜZLETI ÉLETBEN projekt célja olyan kedvező környezetet teremteni a fiatal nők számára a Duna régióban, amely segíti őket sikeres vállalkozások fejlesztésében a megfelelő készségek és intézkedések felhasználásával.

A **projektet** az INTERREG Duna Transznacionális Program **finanszírozta**

Partnerek: Ausztriából, Bosznia-Hercegovinából, Bulgáriából, Horvátországból, Magyarországról, Németországból, Romániából, Szlovéniából és Moldovából

Photo credit: ANDREJA PETROVIĆ (personal archive)

További részletek:

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Az emberi erőforrásba és képességekbe való befektetés

Mivel a régió számos kihívása nem ismeri a határokat, az EDRS-en belüli együttműködés szinergiákat és koordinációt kíván létrehozni a szakpolitikák és a kezdeményezések között, ily módon azzal a kérdéssel is foglalkozik, hogy hogyan akarjuk alakítani Európánk jövőjét.

Ebben a keretben a 9. prioritási terület – Az emberi erőforrásba és képességekbe való befektetés az oktatás és képzés, a munkaerőpiac és a marginalizált közösségek kulcsfontosságú témáit kezeli. Az oktatás, a képzés és a modern munkaerőpiac kulcsfontosságú tényezői az olyan igazságosabb és befogadóbb társadalomnak, amely szavatolja a polgárai jólétét. A Duna-régió csak akkor lesz felkészülve, hogy szembenézzen a jövőben várható változásokkal és kihívásokkal, ha további beruházásokat eszközöl az emberek – különösen a hátrányos helyzetű csoportok – képességeibe és kompetenciáiba. E tekintetben kulcsszerepet játszik a szociális jogok európai pillére, amely támogatja a minőségi és befogadó oktatást, a képzést és az egész életen át tartó tanulást, a minőségi foglalkoztatást és a társadalmi befogadást.

A tematikus terület égisze alatt tett erőfeszítések már innovatív megközelítésekhez vezettek az oktatás, a munkaerőpiac és a társadalmi befogadás területén történő együttműködés terén mind projektek, mind szakpolitikák szintjén. Továbbá sikeresen létrejött az érdekelt felek széles körű hálózata, amely garantálja a koordinációt a régió érintett szereplői között.

További részletek:

Mindenki számára tisztességes munkakörülmények

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

A digitális változás és annak hatása minden emberi tevékenységre a ma és a közeljövő egyik legnagyobb kihívása. Ha nem szabályozzák, akkor a digitalizálás erősítheti a jövedelmi különbségeket, ugyanakkor korlátozhatja a társadalombiztosítási rendszerekhez való hozzáférést nemcsak a járulékok értékének csökkenése miatt, hanem maga a digitális foglalkoztatás gyakorta instabil jellege miatt is.

Röviden: a munka világa változik! Ez a szerkezeti változás gyakran az alacsonyan képzett, idős, bizonytalan helyzetű és részmunkaidős munkavállalók rovására történik. Nagy esélye van annak, hogy a rutinmunkát végül automatizálás váltja fel és az alacsony képzettségű munkavállalóknak nem lesz esélyük munkát találni a digitális kompetenciák hiánya miatt. Egyre nagyobb teret hódítanak az új, atipikus, bizonytalan munkaformák (pl. együttműködéses tömegmunka, munkaerő-kölcsönzés keretében végzett munka, online platformon keresztül végzett munka) és a munkavállalók olyan kihívásokkal néznek szembe, mint például a rossz munkakörülmények, a rossz munkahelyi biztonság, a nem megfelelő javadalmazás és az alacsony szociális biztonság.

A szociális partnerek szoros együttműködésének elősegítése a Duna régióban a megfelelő oktatási és átképzési programok, tisztességes jogi keretek és

szabályozás (különös tekintettel az atipikus munkaformákra) létrehozása érdekében aktívan járulhat hozzá a bizonytalan munkakörülmények, az alacsony képzettségű és az idősebb munkavállalók munkanélkülisége, és ezeken keresztül a szegénység megakadályozásához. A technológiai lehetőségeket a munkáltatóknak nem szabad a hatékony munkaerő-piaci szabályozás megkerülésére használni.

A Danube@work projekt a régió négy országának szociális partnereit hozza össze azzal a céllal, hogy elemezzék a munkavállalók tisztességes jogi keretekkel és szabályozással kapcsolatos igényeit és megakadályozzák a munkavállalók kizsákmányolását az új „ipari forradalom" során.

Például az online platform ügyfele és a munkavállaló kapcsolatát a törvény nem határozza meg. Ezért még akkor is, ha egy online platform munkáltatóként jár el, amikor a munkavállalók számára nyújtott „kedvezményekről" vagy a munkavállalók jogainak védelméről van szó, az online platform gyakran kijelenti, hogy csak facilitátori szerepet lát el és a munkavállalókat önálló vállalkozóknak tekinti.

Az ilyen kihívások leküzdése érdekében a Danube@work projekt minden partnerország szakszervezetein belül létrehozta a digitalizálással foglalkozó nemzeti szakértők hálózatát az ismeretek cseréje és a digitalizációval kapcsolatos információk terjesztése érdekében. Ezen kívül szemináriumokat szervezett a kollektív tárgyalásokról, a munkavállalók védelméről és a „digitális munkaerővel" kapcsolatos releváns témákról.

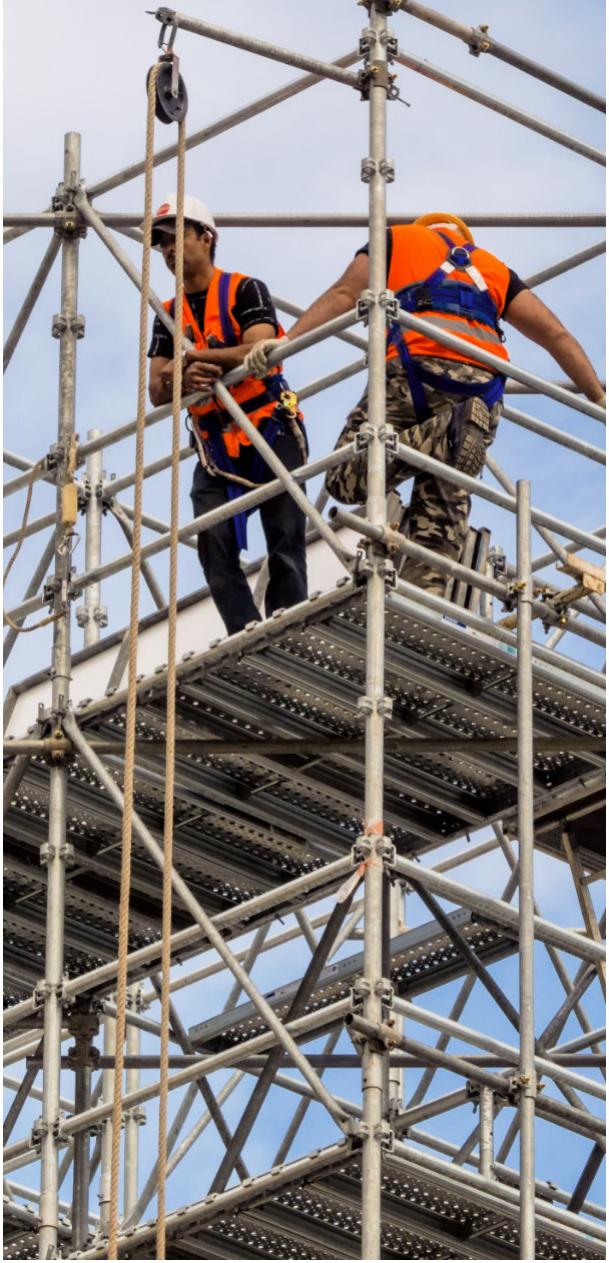

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

A **projektet** osztrák nemzeti költségvetésből **finanszírozták**

Partnerek: Ausztriából, Bulgáriából, Romániából és Szerbiából

További részletek:

A RÉGIÓ MEGERŐSÍTÉSE
hatékonyság, megbízhatóság és biztonság

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

A Duna-menti országok közös célja a demokratikus intézmények, a közigazgatás, valamint a központi, regionális és helyi szervezetek működésének javítása annak érdekében, hogy biztonságosabb és megbízhatóbb környezetet biztosítsanak polgáraik számára. A fent említett cél elérése érdekében közös tevékenységeket kezdeményeztek a jobb politikai, civil és közigazgatási struktúrák biztosítása, a többszintű kormányzási mechanizmusok javítása, a határokon átnyúló közösségek adminisztratív együttműködésének megkönnyítése, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem céljából.

A következő szakasz bemutatja, hogy a határokon átnyúló együttműködés elősegítését és a szervezett bűnözés elleni küzdelmet célzó közös kezdeményezéseket hogyan ültették át a gyakorlatba, kiemelve az eredmények hozzáadott értékét.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Intézményi kapacitások és együttműködés

Ez a prioritási terület információs és kommunikációs csomópontként szolgál az intézményi kapacitásépítés, a részvételen alapuló irányítás és a területfejlesztés területén működő helyi, regionális, nemzeti és európai érdekelt felek számára.

A 10. prioritási terület – Az intézményrendszer kibővítése és az intézményi együttműködés megerősítése célja:

- az intézményrendszer kibővítésének kezelése helyi, regionális és nemzeti szinten,
- a civil társadalom bevonása a közigazgatásba,
- a helyi fejlesztés és a kiadások javításának elősegítése,
- az uniós finanszírozás felhasználásának javítása.

Ez a tematikus terület azokat a kezdeményezéseket támogatja, amelyek elősegítik a részvételen alapuló szakpolitikák kialakítását és végrehajtását az érdekelt felek széles körű bevonásával, illetve a jó kormányzást mozdítják elő minden szinten.

Jelentős hangsúlyt fektettek a kisléptékű projektek pénzügyi eszközeinek támogatására és fejlesztésére, a projektgazdák és a pénzügyi intézmények közötti kapcsolatteremtésre, valamint a támogatást kereső különféle projektötletek ösztönzésére (a www.EuroAccess.eu oldalon keresztül).

További részletek:

A határokon átnyúló együttműködés modelljei

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Az államhatárok a Duna régióban és az adriai- és jón-tengeri régióban a múlt században többször változtak, ami traumákhoz vezetett és a nemzetek közötti bizalom hiányát okozta. Az országok kicsi területe miatt (még Közép- és Kelet-Európában és a Balkánon is) a lakosság nagy része az államhatárok mentén él és számos intézmény és vállalkozás is a határok közelében működik. Azonban a határ mindkét oldalán az embereket és a vállalkozásokat jogi, adminisztratív, gazdasági és társadalmi-kulturális tényezők választják el a szomszédos területektől. Ez óriási hátrányt okoz a határok mentén fekvő területek számára a központi elhelyezkedésűekhez képest.

A SECCo2 projekt megoldást kínál a határokon átnyúló együttműködés megkönnyítésére ezekben a régiókban. Egyrészt a SECCo2 Platform (www.secco2.eu) célja az ismeretek és információk megosztása a határokon átnyúló együttműködés (CBC) sikeres modelljeiről. Másrészt, a Fiatal Vezetők Platformon (Young Leaders Platform) keresztül a projekt lehetőségeket teremt a következő generációk számára, hogy toleránsabb környezetet alakítsanak ki a két makrorégióban.

E platform online találkozási pontként (egyablakos ügyintézési pont) történő használatával a CBC érdekelt felei megoszthatják egymással az információkat,

partnerségeket alakíthatnak ki, közös projekteket indíthatnak és hozzáférhetnek az érdeklődésiterületükön meglévő hasznos tudáshoz és anyagokhoz. A platform egy CBC eszközkészlet, amely e-tanulási tartalmakat nyújt, hozzáférést biztosít a pénzügyi források portáljaihoz (https://www.euro-access.eu/), valamint egy digitális könyvtárat bocsát rendelkezésre tanulmányokkal, szakpolitikai dokumentumokkal és a határokon átnyúló együttműködésről szóló további anyagokkal – amelyek mind a helyi érdekelt felek kapacitásának javítását célozzák.

A platform fejlesztése során a SECCo2 projekt Tivatban (Montenegró) megrendezte a Nemzetközi Ifjúsági Fórum és a Határon Átnyúló Együttműködési Konferencia 10. kiadását annak érdekében, hogy megerősítse az Európai Határrégiók Fiatal Vezetői Platformjának Egyesületét (Európa teljes területéről származó fiatalokból álló csoport).

A projekt eredményei alapján javulni fog a határon átnyúló együttműködésről szóló diskurzus és a partneri kapcsolat kialakításához megfelelő környezet a két makrorégióban. Ezek a fejlesztések remélhetőleg hozzájárulnak a nemzetek közötti kölcsönös bizalom fokozásához és a régiók közötti hosszú távú béke megőrzéséhez is.

A **projektet** az Európai Bizottság és Bécs város által finanszírozott Duna Stratégiai Projekt Alapból **finanszírozták**

Partnerek: Magyarországról, Németországból, Olaszországból, Szerbiából

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

További részletek:

Photo credit: The DARIF project

Biztonságosabb régió

A biztonság a Duna régióban a stratégia megvalósításában érdekeltek közötti zökkenőmentes együttműködés egyik legfontosabb eleme. Bizonyos szintű biztonság és a térségben fennálló stabil környezet hiánya az összes többi területen folytatott együttműködést jelentősen érintené.

11. prioritási terület –Biztonság hozzájárul a Duna-régió fenntartható fejlődéséhez, mivel a biztonság összefügg a stratégia minden egyéb vonzatával, a következőkre összpontosítva:

- a rendőrségi együttműködés fokozása,
- a Duna mentén a bűnüldözés területén releváns szereplők közötti hosszú távú stratégiai együttműködés fejlesztése,
- a határellenőrzési rendszerek fejlesztése,
- a jogállamiság és a korrupció elleni küzdelem előmozdítása.

A biztonsággal kapcsolatos közös kezdeményezések a VII. páneurópai közlekedési folyosó mentén javították a biztonságot és védelmet. 2017-ben ez a tematikus terület kifejezetten az illegális halászatra és a vízi szállítás szabályainak megsértésére összpontosított. Ezenkívül a Magyarországon található Közép-Európai CBRN-E Oktatási Központ a bombák hatástalanításával kapcsolatos együttműködést irányítja.

Az együttműködés a 11. prioritási terület és az 1A. prioritási terület között a közösen kidolgozott Határellenőrzésről szóló közös útmutatás és a Javított határellenőrzési ajánlások alapján folytatódott. Ezenkívül a 10. prioritási területtel folytatott együttműködés hozzájárul az emberkereskedelem terén folytatott közös kezdeményezések kidolgozásához.

További részletek:

A szervezett bűnözés elleni küzdelem a kábítószer-kereskedelem területén

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

A metamfetamin piaca egyre nagyobb az Európai Unióban. A metamfetamin erős stimulálószer, amely jelentős egészségügyi kockázatot jelent a felhasználók számára. A legfrissebb tendenciák azt mutatják, hogy Európán belül a metamfetamin előállításához szükséges alapanyagokat (úgynevezett kábítószer-prekurzorokat) leginkább a Balkánról a Cseh Köztársaságba és Lengyelországba szállítják. A metamfetamint Németországban és Hollandiában is egyre nagyobb mértékben állítják elő. Az európai illegális kábítószer-piacon a mexikói szervezett bűnözői csoportok által Mexikóban vagy Európában előállított metamfetamin mennyiségének fokozott beáramlása tapasztalható.

Figyelembe véve a nemzetközi szervezett bűnözés hatalmas mértékét a kábítószer-kereskedelem terén, ezt a kérdést transznacionális módon kell kezelni. Ezért a Cseh Köztársaság Rendőrségének Nemzeti Kábítószer-központja az Együttműködés a kábítószer-kereskedelmi hálózatok és az illegális laboratóriumok megsemmisítésében projektet (CO3DIL) kezdeményezte, amely a szintetikus kábítószerek, konkrétan a kristálymet, illegális előállítására összpontosít.

A projekt fő célja az EU-ban áruba bocsátott, forgalmazott vagy előállított kábítószer mennyiségének csökkentése, a bűnszervezetek és titkos laboratóriumok megsemmisítése és az elkövetők letartóztatása. A projekt sikere érdekében a lehető legtöbb ország bevonására van szükség. Jelenleg 5 Duna-menti ország (Bulgária, Cseh Köztársaság, Lengyelország, Szerbia, Szlovákia) vesz részt a projektben, Hollandia, Belgium, Németország, Ausztria, Magyarország, Ukrajna, Moldova, Románia, Bosznia-Hercegovina és az Egyesült Államok támogatásával.

A projekt támogatja a büntetőügyekkel kapcsolatos operatív találkozókat és összehangolja a közös helyszíni tevékenységeket és biztonsági intézkedéseket az érintett országok fő autópályáin. A CO3DIL megkönnyíti az operatív információáramlást és a hírszerzési információcserét. Ezenkívül az EU-tagállamok és EU-n kívüli országok rendészeti hatóságait is összekapcsolja a szintetikus kábítószerek gyártására és forgalmazására szolgáló tiltott hálózatok megsemmisítése, illetve a kábítószer-prekurzorok kereskedelmének leküzdése céljából.

A **projektet** az Európai Unió Belső Biztonsági Alapja – a Rendőrség – **finanszírozta**

Partnerek: Bulgáriából, a Cseh Köztársaságból, Lengyelországból, Szerbiából és Szlovákiából

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Kiadja: Közmunkaügyi, Fejlesztési és Közigazgatási Minisztérium
Szerkesztette: Danube Strategy Point
Grafikai tervezés: Alma Group
Fotók: lásd a kiadványban idézett forrásokat.

Nyomtatás: 2020. január

Danube Strategy Point (DSP): Robert LICHTNER (koordinátor), Andreea PENA (kapacitásépítési referens), Katharina LENZ (stratégiai pillér felelős), Mihaela FLOREA (stratégiai pillér referens), Petra WÄCHTER (értékelési referens), Andreea STOENESCU (kommunikációs referens), Helene SCHABASSER (projekt referens), Dan BĂLĂNESCU (projektvezető)

AZ EU DUNA-RÉGIÓ STRATÉGIÁJA

Bécsi DSP Iroda:

Bécs városa / EU-Funding Agency

Str. Kirchberggasse nr. 33/9

Tel: +43 (01) 89 08 088 2603

1070 Bécs

Ausztria

Bukaresti DSP Iroda:

Közmunkaügyi, Fejlesztési és Közigazgatási Minisztérium,

Tel: +4 0372 111 356

Bd. Libertății nr. 14, sector 5

050706 Bukarest

Románia

https://www.facebook.com/DanubeRegionStrategy

https://www.linkedin.com/in/eusdr

https://twitter.com/eusdr

https://www.youtube.com/user/DanubeRegionStrategy

Kiadja: Közmunkaügyi, Fejlesztési és Közigazgatási Minisztérium, Románia

Szerkesztette: Danube Strategy Point, 2019. december

Az Európai Unió alapjai által társfinanszírozott projekt (ERFA - Európai Regionális Fejlesztési Alap)